

פסטיבל צוללן: מחול עכשווי, אבל קצת אחר

מהדורתו השישית של פסטיבל צוללן מנסה להאיר צדדים חדשים בעולם המחול בשילוב של יצירה מקומית ומחו"ל, וחקירת הגוף האנושי עם ובלי בגדים

מאיה נחום שחל 28.08.17 08:30

פסטיבלי מחול אינם מצרך נדיר בישראל והם מפוזרים על פני השנה בסגנונות ומקומות שונים.

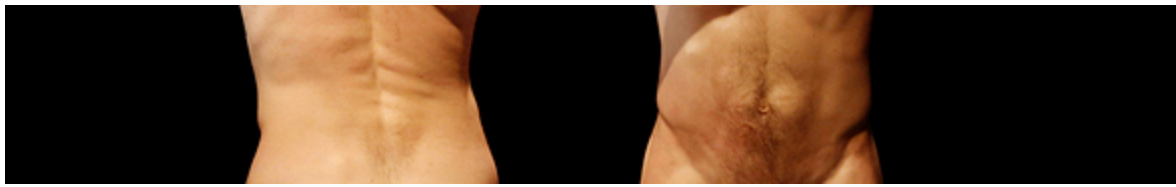
פסטיבל צוללן למחול עכשווי, שנוסד לפני שש שנים, שם לעצמו למטרה להיות קצת אחר. "אחד הרעיונות המרכזיים הוא לשתף פעולה עם כולם ולא להיות שופר של מרכז מחול או פרינג' מסוים", מסביר הכוריאוגרף עדו פדר, מנהלו האמנותי של הפסטיבל, יחד עם הרקדן משה שכטר אבשלום. "המטרה היא להיות ייחודיים", מוסיף שכטר אבשלום, "לשתף פעולה עם אנשים שונים מהארץ ומחו"ל ולתת מראה מאוד ברורה לעולם המחול. אנחנו בודקים את ההשפעה שיש לחו"ל על המחול הישראלי. זה חלק מהניסיון לייצר גוף עצמאי שהוא בעצמו מוסד תרבות, ולתת כוח לאירועים שלא תמיד מקבלים במה".

בין חומריות למציאות

הפסטיבל שייפתח בחמישי הקרוב יתפרס על פני שלושה סופי שבוע ויתקיים במגוון חללים ברחבי תל אביב. הוא יכלול מופעי מחול ופרפורמנס מהארץ והעולם, לצד סדנאות, הרצאות ושיחות עם יוצרים. יסמין גודר, להקת ענבל, ארקדי זיידס, סימון מאייר (אוסטריה), ג'וליאן ובר (גרמניה) ואולה מאצ'יג'ווסקה (פולין/צרפת), הם רק חלק מהאמנים שיקחו חלק בפסטיבל.

"מצד אחד יעלו עבודות שמאוד קשורות למקום, ומצד שני אנחנו שומרים על קשר עם שדה האוונגרד העולמי", אומר פדר. "אנחנו רואים מה גועש, רוחש ובוועט ולאט לאט בונים תמונה של מה שאנחנו רוצים לעשות", מסביר שכטר אבשלום. "יש לנו קו יותר אינטלקטואלי קונספטואלי", מוסיף פדר.

צילום: RANIA MOSLAM

"הגוף האנושי הוא החומר הראשוני"

מדי שנה עומד במרכז הפסטיבל נושא המקשר אליו את כלל היצירות. השנה הנושא הוא "Matereality". שגיאת הכתיב מכוונת ומזמינה את הצופה לזהות שגוף האדם כחומר תמיד מסובך בממשות אנושית נפשית ובמציאות חברתית המסומנת בו. "זה מושג שהוא בין חומריות למציאות", מסביר שכטר אבשלום. "אחת השאלות הגדולות באמנות זה המקום של החומר", מוסיף פדר. "זה זורק אותנו ישר לגוף האנושי שהוא החומר הראשוני. אנחנו רוצים לחשוב דווקא איך מהחזרה אל החומר אנחנו מאירים צדדים מחדש במציאות או בממשות.

"מאצי'ג'ווסקה למשל מתעסקת בעבודה עם תלבושת שמסתירה את הגוף ומפסלת אותו על הבמה, יש את המופעים שמושכים אותנו לכיוון של עירום, שאת הגוף אפשר גם להפשיט, כמו המופע הפותח של סימון מאייר שמתעסק בפולקלור אוסטרי ובו ארבעה גברים מפשיטים את המודל הגברי ומראים את השבירות והפגיעות של הגוף".

שאלת העירום היא בלתי נמנעת לאחר שלפני שלושה חודשים יצאה שרת התרבות מירי רגב נגד מופעי העירום שהועלו בפסטיבל ישראל בטענה ש"מופע בעירום מלא, גם בחסות אמנותית, פוגע בערכים הבסיסיים של הציבור הישראלי". יש לציין שתמיכת משרד התרבות בפסטיבל צוללן עמדה אשתקד על כ-65 אלף שקל.

"אפילו לא ספרנו כמה מופעי עירום יש לנו", אומר פדר. "זה פשוט מיותר ומביך. יש עמדה פופוליסטית של שרת תרבות שרוצה כותרות. בחברה הישראלית יש כבר שנים עירום על הבמה, אין קריטריון של משרד התרבות שאוסר על מופעים בעירום. עירום הוא כמו תלבושת שיכולה להיות רלבנטית לעבודה ספציפית. מנגד, אני גם ממש לא בעד כפייה חילונית. בשנה שעברה היה מקרה הפוך שבו עבדנו עם להקת ענבל והכוריאוגרף מור שני רצה לעשות מופע בעירום ובסוף עלו עם חזייה ותחתונים. אז טענו שאנחנו עושים צנזורה. אני יצאתי נגד כי להקת ענבל היא מסורתית ואני לא אכפה עליה לעבוד בעירום, מותר להגדיר צביון לכאן או לכאן".

רוקדים במוזיאון

אחד החללים שבהם יתקיים הפסטיבל הוא מוזיאון תל אביב לאמנות. "המוזיאונים בעולם הופכים לאמרגני תרבות", מסביר פדר, "כל מוזיאון צריך שתהיה לו הצגת ילדים ושוק אוכל, אז גם המחול נכנס פנימה ויש לו תפקיד מאוד משמעותי. מעבר לכך, תמיד היה לריקוד קשר לאמנות הפלסטית כי בשניהם יש משהו מאוד מופשט".

שכטר אבשלום מוסיף: "מתחילת הדרך הקפדנו שתהיה לנו נוכחות במוזיאון תל אביב. אנחנו אוהבים את הדיאלוג עם עולם האמנות וזה גם מביא אלינו לנו קהלים אחרים, ומייצר קונטקסטים חדשים לאמנות".